

Що ж стосується автора «Полнолуния», то він прагне бути відвертим. Але це відвертість поета: з яскравими літературними знахідками, несподіваними кінцівками, глибоко прихованим змістом (бо, як відомо, не все те золото, що блищить на поверхні!). Говорячи про кохання, автор водночас поважає і свою музу, натхненницю, і себе самого. В цьому — суть поезій Юрія Крисанова.

Мені здається, що ці вірші знайдуть свого читача (насамперед, це будуть, очевидно, жінки, адже нашої заклопотаній, натовленої жінці дуже хочеться бути коханою, жаданою, щасливою). І не одна з читачок, дочитавши «Полнолуние», зітхне: «Це — майже про мене...».

Автор зовсім по-своєму, лірично і в той же час з інтонаціями давнього філософа пише про море. А ще у нього є цикл «Оркестр», у якому Юрій Крисанов зміг побачити (а не лише відчутти), зрозуміти характери і почуття... музичних інструментів! Скрипка, орган, фагот, валторна, флейта, арфа, контрабас — кожен з них має свої думки, бажання, власну долю. Відшукати «живе в неживому» — дар поета. І художника. Саме завдяки чудовим ілюстраціям Ігоря Суботіна деякі вірші сприймаються якось зовсім по-іншому — глибше, добріше, сентиментальніше, якщо хочете. Але це — не «плаксива» сентиментальність. Автор — мудрий, мужній і ніжний. Зрештою, так і має бути! Скільки можна «оспівувати» нинішній бруд і вести боротьбу римованими рядками з політичними, економічними та іншими негараздами?! Для цього є журналістика, їй і карти в руки. Нам же зараз так не вистачає просто краси, просто благородства, просто людяності.

До всього — це книга про наш Чернігів. Автор подорожує Принсенням, таким домашнім і рідним, мандрує околицями нашого міста з їхніми вузькими вуличками, на яких «дерев'я инеем цветут», ходить струнками алеями, де ніжно і трохи зворушливо шурхотить жовтневе листя!

У книзі є присвяти рідним і близьким, друзям поета. Що ж, сподіваюсь, ніхто з них не залишився розчарований цією книгою. Всі ми живемо в очікуванні дива. Кожен з нас чекає на своє «Полнолуние». Юрій Крисанов вже його знайшов. Виявилось, що дива все-таки існують!

Майя РУДЕНКО

«НА СПОКУТУ ДО ПАМ'ЯТІ»

Вже пройшло більше півстоліття, як відлунала, залишивши по собі вічну згадку, війна. Але й сьогодні вона відгукується в серцях нинішнього покоління, збуджуючи спогади очевидців, хвилює тих, хто лише чув про неї з розповідей старших.

До останньої категорії належить і О. В. Забарний — педагог та письменник, викладач Ніжинського педінституту. Недавно вийшла в світ його збірка новел «Лелеки не зраджують»,* у якій він виступив у дещо незвичному для себе амплуа, розкривши перед читачами талант новеліста. Збірка присвячена дідові письменника — Олександрю Забарному, який загинув уже у перші місяці війни. У ній ми знаходимо спогади про війну, її очевидців та учасників, яскраві свідчення того, як трагічні наслідки війни глибоко пустили коріння в душах не одного покоління.

* Забарний Олександр. Лелеки не зраджують. Новели. — Прилуки, 1995. — 35 с..

Війна у книзі — це не просто трагедія в історії українського народу, це та надзвичайна «погранична» ситуація, в якій проходить випробування на людяність, мужність, витривалість. Саме у цій ситуації проявляються чи то кращі, чи гірші риси особистості («Панасенко», «Лелеки не зраджують»).

Зі сторінок новел перед нами постають такі несхожі герої з різними поглядами на життя й ставленням до людей, з різними долями. І трудяга Ничипір Карпенко, і розсудливий, мудрий, великодушний Петро Максимович, і життєлюб-філософ Юрко Криниченко, і Віктор Сергієнко та ін. У переважній більшості це гідні особистості, які довели своє високе право зватися людиною.

Варто оцінити й позицію самого автора, який непомітно присутній у творах. Він виступає не в ролі категоричного судді, а прагне глибоко зрозуміти трагедію кожного героя: людини, яка вбила в собі людину («Панасенко»), чи втратила ближніх своїх («Дума про степ», «Лелеки не зраджують», «Сповідь»), нереалізоване кохання, материнство («Зустріч»), скалічені жіночі долі («Вівчарка»), вбивство чи зрада ближнього свого. І хоча в житті, на жаль, ще багато підлості, жорстокості, душевної черствості, багато таких випещених моральних покручів, як Едя Вітрук («Вівчарка»), та автор вірить, доки живуть прекрасні люди, несучи добро, любов і милосердя, доти житиме надія й віра, можливість духовного відродження. У його творах надзвичайно сильно виражені категорії совісті, людської пам'яті, болю, всепрощення — вічні й незнищенні.

Загалом, усі новели збірки об'єднує те, що кожному подію, навіть буденну, автор робить незвичайною з несподіваною розв'язкою-фіналом. Дії в новелах часто напружені і драматичні. Велику увагу О. В. Забарний приділяє змалюванню переживань, настроїв персонажів, психологічні мотивації їх дій і вчинків. Новели як літературному жанрові притаманний лаконізм, економність і влучність художніх засобів. Про новели Олександра Вадимовича можна сказати те ж саме. Цікаво, що поряд з новелами автор вміщує до збірки і кілька своїх віршів, які допомагають повніше розкрити тему, тісно вплитаються в канву творів.

Мова новел близька до розмовної, дещо уривчаста, експресивна, емоційна. Серед вдалих авторських знахідок варто назвати оригінальні порівняння (земля, немов мати після пологів; річка, мов бриклива дівка; руки, мов грудки землі), які влучно характеризують хліборобську вдачу, хліборобський побут героя; яскраві епітети (різнокольоровий струмок, золоточубий клен, веселий ранок). Вдало використані метафори, протиставлення. Велика роль належить діалогам.

Отже, як бачимо, перші кроки на ниві новелистики О. В. Забарного є досить успішними. Хотілося б побажати авторові і далі продовжувати свої пошуки і прямувати до вершин художньої майстерності.

Світлана ЛУЩІЙ.